

Kétheti

Pontosan négy esztendeje, 1992 áprilisában jelent meg először heti gazdasági mellékletünk az Egy százalék. Azóta sokminden történt. Kisebb nagyobb terjedelemben, fotóval illusztrálva, bemutattunk több mint kétszáz embert, valamivel kevesebb autót, irrtunk jó néhány termelési riportot, s közzeltünk kétszáz valutaárfolyam-táblázatot. Próbáltuk magyarázni a tőzsdét, a sávos kamatozást, a bruttót és a nettót, a kárpótlásjegy-részvénycserét, azután velünk vagy nélkülünk, de nagyon jól belejött mindenki. Kezdetben sokat írtunk a kamaráról, üzleti ajánlataikról, később kevesebbet és mindenképpen rövidebben.

Hibáztunk is néhányszor, előfordult, hogy nálunk sokkal olcsóbban lehetett konvertibilis valutához jutni – legalábbis az általunk közzelt táblázat szerint – mint mondjuk a Magyar Nemzeti Bankban. A számítástechnika és a tördelők ördögének „köszönhetően” megjelentünk három dátummal: egy pontossal, egy héttel korábbival és egy esztendővel azelőttivel. Négy félel azért nem sikerült, mert az Egy százalék címdalán nincs dátum.

Legnagyobb sikerünket talán a kispályás focicsapat érte el, amikor zsinórba háromszor nyerte meg a Radnóti-hétfőket és ugyanennyiszor volt döntős a Kék Mókuson. A csapat marad, bár most gyengélkedik, a névadó Egy százalék azonban változik, ezután kéthetente jelenik meg. A közbenző szerdákon egy új mellékletet olvashatnak.

Kovács István

Megélhetősi számítások

● MTI ECO

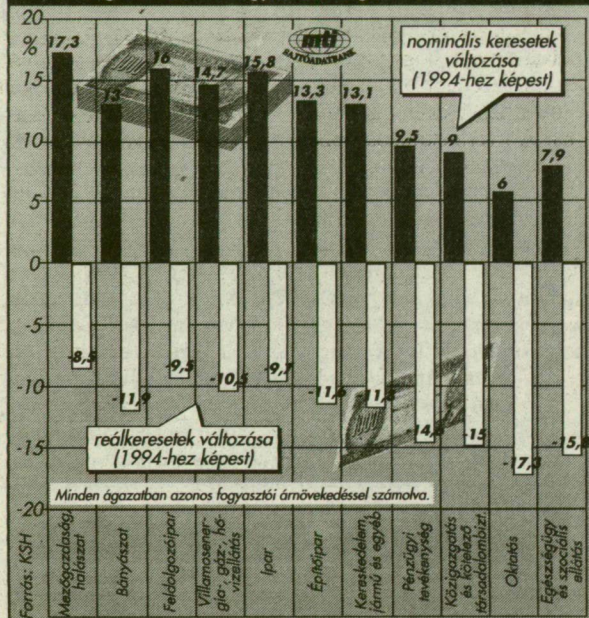
Újra meg kell szervezni a rendszeres létminimum-számításokat – javasolja az ET információs bizottságának munkavállalói és munkaadói oldala. Továbbra is a „hagyományos” létminimum-számítás szolgálhatna alapjául az érdek egyeztetési tárgyalásokon az életszínvonalat érintő kérdéseknek.

Az 1989-es módszerekkel már nem lehet a létminimumot megállapítani hazánknál, teljeseen új metodikával, új mutatókat kell kidolgozni egyfajta társadalmi vagy fogyasztási minimumot. Mindez az ET információs bizottságának ülésén hangzott el, amelyen az egyes tárgyalófelek a hazai megélhetősi számítások megújításáról szóló vitaanyagot foglalkoztattak. Az új koncepciót a Központi Statisztikai Hivatal munkatársai dolgozták ki.

A kormányzati oldalon helyet foglaló KSH-szakértők szerint 1995-től a KSH azért függesztette fel a létminimum-adatok havi gya-

koriságú publikálását, mert addigra – 1989-hez képest – döntően megváltoztak az országban a fogyasztási szokások, főleg az életszínvonal csökkenésének következtében. Így többek között még 1989-ben a KSH által publikált létminimum értéke a lakosság egy főre jutó átlagos jövedelmének 54 százalékát tette ki, addig ez az arány 1994-ben jelentősen – 62-63 százalékra – emelkedett. A számítási módszer „beszűntetését” és újragondolását az is indokolta, hogy a lakosság által bevaliótt jövedelmek megbízhatósága jelentősen megváltozott az évek során. Így a KSH azt ajánlja, hogy a jövőben évente egyszer egyfajta fogyasztási vagy jövedelmi minimumról szóló mutatószámot közölne 1996-tól a KSH által 1991-től alkalmazott létminimum-számítási módszerrel készült, de azt nem vezetnék tovább az árdindexet beszámítva, hanem évente újra számítanák. A mutató alapja továbbra is a normatívának megfelelő élelmiszerfogyasztás lenne.

A nettó átlagkeresetek alakulása néhány kiemelt ágazatban Magyarországon 1995-ben

OTB BANK

Az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt.

széles körű pénzügyi szolgáltatásokkal áll a vállalkozók rendelkezésére!

EGY SZÁZALÉK

A DM KFT. KÉTHETI GAZDASÁGI MELLÉKLETE

● HÓDÚT – a bánya messze van Nagylaktól Csengeléig

Telefonárok Öregrókuson. Kis munkát is elvállalnak. (Fotó: Révész Róbert)

A régi, nagy közúti építő vállalatok közül egyedül a HÓDÚT maradt „tisztán” magyar. Ez nem előny és nem hátrány – az utépítési pályázatok elbírálásánál a legfontosabb szempont a pénz. Vagyis az, ki milyen olcsón ígér. A HÓDÚT-nál tehát költséget faragnak, hasznot csökkentenek, üvegtermelékkel, kohóknél dúsítják az aszfaltot. Olyan aprómunkát vadásznak, mint a rókusi kábelfektetés, a Csillag téri átalakítás, azzal szeményelt, hogy lesz még utépítés az Alföldön.

A privatizáció során egy 57 dolgozóból álló konzorcium vásárolta meg a céget E-hitel segítségével. A szociális lista tulajdonosa, a trösztii szervezetben a HÓDÚT még egy ezer főt foglalkoztató nagyvállalat volt, mára a létszám 240-re csökkent. És persze elapadtak a források is a nagy utépítésekre. A cég most kapacitásának alig egyharmadát használva vegetál, várja, hogy egyszer majd fellendül a gazdaság, és megint lesz pénz arra, ami nélkül valódi fejlődés nem képzelhető: utépítésre. Addig is pályáznak mindenre, ami-re csak lehet.

Csillag tér

A szegedi polgár mostanság több helyen is láthatja a HÓDÚT-emblémát; a Csillag téren, a rókusi telefonkábel-fektetésnél és a Dorozsmai úton a Penny áruház parkoló-építésénél.

Telefonkábel-fektetést, szaknyelven távközlési al-épitményt még soha nem csináltunk, mégis pályáztunk, hiszen minden kis feladat számít, ha nagy megrendelések nincsenek –

mondja *Slyuch György*, a szegedi főépítészvezető. – A munkálatokat január közepén kezdtük, április közepén fejezzük majd be. Huszonkilenc kilométernyi árkot ástunk, több mint száz távközlési szekrényt helyeztünk el. A Csillag tér átadási határideje április harmincadika, minden bizonnyal el is készülünk addig, hiszen csak két-három hétnyi munka van hátra. Ezen az építkezésen sok bosszúságot okozott a kemény tél, mert hóban és 10 fok alatt nem lehet aszfaltozni, így éppen az maradt el, ami a lakosoknak a legfontosabb: a járdák helyreállítása. A Penny áruháznál alvállalkozók vagyunk, a csatornarendszert, a száz kocsiállásos, tízezer négyzetméteres parkolót és a vezető utakat építjük. Csillag térből csak egy van, de a telefonhálózatot ma mindenütt fejlesztik, reméljük, hogy a továbbiakban is lesznek elnyerhető pályázatok.

● Mi az, amivel meg lehet nyerni egy ilyen pályázatot?

– A rókusi munkára nyolcan jelentkeztünk, a DÉLTÁV francia tulajdonosa a referenciák alapján kiválasztott néhány céget, amelyet meglátogattak, felmérték, megvan-e a feladathoz szükséges technikai háttér, megnézték, ki milyen határidőt, garanciát vállal. Úgy gondoltam, ezek után az ajánlat volt a döntő. Az, hogy ki milyen árat ígér, alapvetően befolyásolja a pályázatoknál a döntést. Ennek az a következménye, hogy örült játék kezdődik az árral és a minőséggel. Manapság sajnos nem az az egyetlen szempont az alkalmazandó anyagok kiválasztásánál, hogy az út minél tartósabb legyen, mert akkor olyan magas lenne az ár, hogy biztosan nem mi kapnánk meg a munkát. Az árverseny a nyereséget is

leforgatja, és egy hosszabb munka során, aminek csak a végén fizet a megbízó, 20-30 milliót kell hitelezniünk.

Egymilliótól

Az E75-ös út menti HÓDÚT-telepen régóta félgözzel működnek a keverőgépek. Az apró feladatok a cég kapacitásának felét sem kötik le. Bár Nagylak és Csengelye között mindent elvállalnak, 150-200 megbízást évente, kétszer ennyi munkát is el tudnának végezni. A létszámfőlölséget úgy próbálják meg elkerülni, hogy szerződött „állományt” is alkalmaznak bizonyos munkálatokra, de a gépi kapacitást nem lehet egyszer csökkenteni, máskor meg növelni. Ráadásul a sok kicsi, 1-5 milliós árbevétel hozó vállalkozás jóval több pénzüket elviszi, mint ha egy nagy építkezésen dolgoznának, hiszen a felvonulási, szállítási költségek így jóval magasabbak.

– A nyolcvanas évek első fele volt az utépítés fénykora, akkor folyt az aszfaltfelújítási program. Akkor 400 ezer tonna aszfaltot gyártottunk évente, most még százat sem. A hőmezővásárlási központban száznál többen dolgoztak, most tizenhárman vagyunk, bérbe adtuk az épület nagy részét – mondja *Szakmáry László* ügyvezető igazgató. – A nyolcvanas évek második felétől már folyamatosan szűkült a piac. Ma már nem lehet megrendelésekről beszélni, minden munka csak pályázattal, versenytárgyalással érhető el. A legnagyobb lehetőséget az Útalap terhére, világbanki és PHARE-segítéssel megvalósuló közúti építések jelentik. Sajnos, ezek jórészt a Dunántúlon folynak, ami, mivel a keverőtelepeink Békés és Csongrád megyében vannak,

– a mi működési területünk. Ezidáig az önkormányzatok jelentették a második legnagyobb megrendelőt, de úgy tűnik, lassan leállnak ezek a beruházások. Emellett benzinkutak, parkolók, áruházak, ipari üzemek mélyépítési munkáitát végezzük. A tavalyi legnagyobb megbízásunk a nagylaki határátkelő építése volt, ezt az idén is folytatjuk. Ezen kívül Csengelén aszfaltoztuk, Algyónél burkoljuk a gáttetőt, Hódmezővásárhelyen kátyúztunk, Szentesen utcát építettünk.

Olcsóbban

● Hogyan változott a technológia az utóbbi években? Az emberek azt látják, hogy az új utak is kátyúsak, hullámosak.

– A technológia fejlődésének irányát – legalábbis nálunk – a pénzügyi befolyásolja. Léteznek olyan anyagok, amelyekkel jó, tartós utakat lehet építeni. Németországból vásároltunk például olyan szerves adalékot, amelyet az alaphoz keverve jóval stabilabb aszfaltot kaptunk. És jóval drágábbat. Nálunk inkább arra irányulnak a kísérletek, hogyan lehet olcsóbbá tenni a felhasznált anyagot. A HÓDÚT laboratóriumában például kidolgoztuk azt, hogyan lehet az orosházi üveggyár kemencetörmelékét, vagy a dunaujvárosi kohó torokgázának kénjét felhasználni a burkolatkészítéshez. A cég egyébként is hátrányos helyzetben van a versenytársakkal szemben, hiszen mi vagyunk a legtávolabb a dunántúli bányáktól. A szállítási költség a mi esetünkben meghaladja magát a nyersanyagár, kénytelenek vagyunk tehát helyi adalékokat használni.

Keczer Gabriella

Benzinár és adótagló

● MTI ECO

Amikor egy-egy hazai benzinkútnál húsz liter 95 oktános benzint vásárolunk, 1601 forint 53 fillért fizetünk be az államkasszába. Maga az üzemanyag ugyanis csak 736 forint 47 fillérbe kerül. Ezt is érdemes tudni, amikor az összesen 2338 forintot átadjuk a benzinkutasnak – állapítja meg a benzinárban foglalt súlyos adóterheket részletesen ismertető áttekintésében a Magyar Nemzet, amely szerint a letaglózó adóterheket látván arra gondolhatunk, hogy a kormányzat alighanem le akarja szoktatni az ezredfordulóhoz közeledő EU-ba törekvő társadalmat az autózásról.

Februári milliárdok

● MTI ECO

Gyors ütemben növekednek a lakossági megtakarítások. Februárban a lakosság nettó pénzügyi megtakarításainak állománya – az előzetes adatok szerint – 39,3 milliárd forinttal emelkedett. Így a nettó pénzügyi megtakarítások összege a hónap végén elérte az 1869,5 milliárd forintot. Két hónap alatt – januárban és februárban – a nettó megtakarítások 62,8 milliárd forinttal növekedtek. Tavaly februárban az állomány 28 milliárd forinttal, a múlt év első két hónapjában 58,5 milliárd forinttal bővült.

Számvevői vizsgálatok

● MTI ECO

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) idei munkatervében három, többségi állami tulajdonú hazai pénzügyi, a Magyar Befektetési és Fejlesztési Bank Rt., a Konzumbank Rt. és a Magyar Hitel Bank Rt. ellenőrzése szerepel. A választás azért esett rájuk, mert a vizsgálat az ÁSZ a hitel-, a bank- és az adószolidaritási alulműködés ellenőrzéséhez akar kapcsolódni. Idén – a három többségi állami tulajdonú pénzügyi ellenőrzése során – az ÁSZ vizsgálata nem arra irányul majd, hogyan alakult a kormányzat szintjén a bank- és adószolidaritási vezénylése, hanem az egyes pénzügyi intézményeknél a vizsgálat a gyakorlati lépésekre koncentrálna.

APEH ellen egyesültek

● Debrecen (MTI-ECO)

Az APEH elleni együttes fellépés érdekében szombaton egyesületet alapítottak Debrecenben szövetkezeti üzletrésszel rendelkező Hajdú-Bihar megyei kisbefejtők. Egyidejűleg nyilatkozatban utasították vissza Pitti Zoltánnak, az APEH elnökének azt a nyilatkozatát, amelyben „az állammal szembeni tisztességtelen nyereségkészséggel” vádolt meg a tavalyi év elején szövetkezeti üzletrésszel vásárolt és azután személyi jövedelemadó-visszatérítést igényelt több tízezer hazai kisbefejtőt. Ezzel szemben – fogalmaz a nyilatkozat – az érintett állampolgárok éltek az adott jogi lehetőségekkel, s amennyiben élt 10 milliárd forinttal rövidíti meg az államkasszát, úgy azt kell felelősségre vonni, aki ezt – az akkor teljesen törvényes lehetőséget – biztosította.